

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAME ȘCOLARE PENTRU CICLUL SUPERIOR AL LICEULUI

EDUCAȚIE ARTISTICĂ

CLASA A XI-A

Filiera teoretică, profil umanist

Filiera vocațională, profil teologic

*Aprobat cu ordin al ministrului
Nr. 3252 / 13.02.2006*

NOTĂ DE PREZENTARE

În baza planurilor-cadru de învățământ pentru ciclul superior al liceului, aprobate prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5718/ 22.12.2005, disciplina *Educație artistică* se studiază în clasele a XI-a și a XII-a, ca parte a trunchiului comun (TC), la toate specializările din cadrul filierei teoretice, profil umanist, și al filierei vocaționale, profil teologic.

La nivelul ciclului superior al liceului, ca etapă a învățământului postobligatoriu, **trunchiul comun (TC)** este definit ca ofertă educațională comună, stabilită la nivel național, constând din aceleași discipline, cu alocări orare și programe școlare identice pentru toate specializările din cadrul aceleiași profil de formare.

Trunchiul comun pentru filiera teoretică, profil umanist și cel pentru filiera vocațională, profil teologic vizează aprofundarea competențelor-cheie achiziționate în învățământul obligatoriu, cu relevanță pentru cele două profile.

În acest context, disciplina *Educație artistică* valorifică competențele dobândite de elevi prin studierea disciplinelor din cadrul ariei curriculare *Arte*, în clasele a IX-a și a X-a – ciclul inferior al liceului. Noutatea în proiectarea curriculumului pentru această disciplină constă în abordarea integrată a fenomenului cultural-artistic, cu scopul de a-l analiza dintr-o pluralitate de puncte de vedere și de a-l valorifica atât la nivel individual, cât și la nivelul comunității.

Această ofertă educațională contribuie la sensibilizarea tinerei generații față de valorile culturale, astfel încât acestea să fie descoperite, promovate și conservate. În contextul în care se manifestă agresiv standarde uniformizatoare, stereotipuri culturale și prejudecăți, educația artistică constituie unul dintre fundamentele educaționale, care pot favoriza abordări individualizate, particularizate, selective, autentice, conștiente.

Importanța elementului cultural local se justifică prin nevoia de resurse didactice și metodologice și de parteneri instituționali în derularea unui demers didactic eficient, orientat spre practică, atât în beneficiul elevilor, cât și al comunității.

Aspectele culturale locale vor fi integrate fenomenului cultural la nivel național și universal, pentru conștientizarea identității culturale a elevilor și a valorii acesteia în viața socială a viitorilor cetățeni.

Programa școlară de *Educație artistică* pentru clasa a XI-a are următoarele componente:

- competențe generale, definite pentru ciclul superior al liceului;
- valori și atitudini;
- competențe specifice și conținuturi asociate acestora;
- sugestii metodologice.

COMPETENȚE GENERALE

1. Valorificarea elementelor de patrimoniu cultural
2. Utilizarea elementelor componente ale limbajului cultural-artistic

VALORI ȘI ATITUDINI

- √ Disponibilitatea pentru receptarea informației culturale și artistice
- √ Manifestarea inițiativei în raport cu fenomenul cultural
- √ Valorizarea propriei sensibilități estetice și pe a celorlalți, în context intercultural
- √ Conștientizarea dimensiunii educaționale a fenomenului cultural-artistic
- √ Cultivarea creativității ca dimensiune a personalității în ansamblu, cu aplicabilitate în domenii de activitate diverse

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

1. Valorificarea elementelor de patrimoniu cultural

Competențe specifice		Conținuturi
1.1.	Identificarea elementelor de patrimoniu local, în contextul patrimoniului național, după repere stilistice și istorice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liste oficiale de patrimoniu național ▪ Elemente informaționale (pe diverse suporturi) din arhive ale instituțiilor culturale și artistice (muzee etc.) ▪ Elemente de istorie orală și spectaculare (călușari etc.)
1.2.	Evaluarea elementelor de patrimoniu, înscrise în liste, ca bază pentru identificarea, semnalarea și promovarea prin proiecte a unora neclasificate	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Criterii de recunoaștere și de selectare a elementelor de patrimoniu național ▪ Clasificări ale elementelor de patrimoniu, după diferite criterii (notorietate, valoare etc.)
1.3.	Elaborarea unor fișe de patrimoniu pentru elementele de patrimoniu local (de exemplu, pliante, reportaje, media etc.)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fișe de patrimoniu cultural artistic: structură (de exemplu, pentru patrimoniul arhitectural) ▪ Culegeri de folclor, monografii, cartex-uri, imprimări audio-video etc. ▪ Colecții (de exemplu, timbre, monede, discuri, manuscrise, scrisori, fotografii, vederi, spectacole etc.)
1.4.	Elaborarea de materiale de prezentare și de promovare a patrimoniului local	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tehnici de comunicare și de relaționare cu publicul ▪ Managementul proiectului cultural-artistic: elemente introductive
1.5.	Inițierea unui demers de includere în patrimoniul regional, național a unor elemente de patrimoniu local	<ul style="list-style-type: none"> - public țintă (consumator de evenimente cultural-artistice) - conținutul proiectului - implementarea proiectului - coordonarea proiectului - evaluarea proiectului

2. Utilizarea elementelor componente ale limbajului cultural-artistic

Competențe specifice		Conținuturi
2.1.	Structurarea propriilor atitudini estetice față de fenomenul cultural-artistic	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mijloace de investigare a contextului cultural: ancheta, interviul, dezbateră, analiza de documente etc. ▪ Comunitatea – sursă de valori culturale diverse
2.2.	Exprimarea în spațiul public, cu ajutorul mijloacelor artistice, a propriei atitudini privind valorile culturale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mijloace de expresie specifice diferitelor arte: teatrul, dansul, muzica, artele plastice, cinematografia, multimedia, fotografia, arhitectura, literatura etc. ▪ Modalități de comunicare prin artă: <ul style="list-style-type: none"> - indirectă – triada faptului artistic: operă de artă – interpret (intermediar) – public (publicuri) - directă: operă de artă-public ▪ Dezvoltarea personală în domeniul artistic <ul style="list-style-type: none"> - personalități afirmate în domeniul artistic – posibile repere în dezvoltarea personală
2.3.	Identificarea de criterii pentru autoanaliza critică în ipostazele: consumator și producător al actului artistic	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Criterii estetice, etice, educative, practice etc. ▪ Atitudinea publicului – reper în analiza critică a manifestărilor artistice

SUGESTII METODOLOGICE

Disciplina *Educație artistică* constituie o ofertă educațională nouă în cadrul curriculumului național, ceea ce determină necesitatea investigării atente, profesionalizate a instrumentelor metodologice adecvate demersului didactic propriu-zis. Competențele specifice și conținuturile învățării prevăzute în această programă solicită ca metodă prioritară activitățile practice, de tip proiect, în cadrul cărora, elevii, prin sarcini de lucru clar precizate, sunt conduși în procesul de investigare a resurselor culturale locale, astfel încât să devină capabili să le integreze în sfera valorilor artistice naționale și universale. Cadrele didactice vor pune accent pe procesul de investigare, pe modul de prezentare și de promovare a produselor activității elevilor, rezultate în cadrul proiectului și, mai ales, pe procesul de concretizare a proiectelor.

În organizarea activităților, cadrul didactic va crea situații de învățare care să favorizeze interacțiunile în cadrul grupului și exprimarea notei individuale ale personalității elevilor, contribuțiile personale, ceea ce va orienta procesul de evaluare a acestora.

Pentru asigurarea unui context favorabil investigării, la nivelul organizației școlare sunt importante parteneriatele dezvoltate cu diferite instituții de cultură (inspectoratele pentru cultură, case de cultură, muzee, teatre etc.), vizitele de studiu, participările la diferite dezbateri pe teme culturale, în cadrul simpozioanelor, conferințelor, seminariilor, cinaclurilor etc.

Întregul demers investigativ asupra fenomenului cultural-artistic trebuie să conducă la structurarea, exprimarea și promovarea unei atitudini care să permită identificarea, conservarea și promovarea valorilor culturale.

De exemplu, în vederea formării competenței 2.3. (*Identificarea de criterii pentru autoanaliza critică în ipostazele: consumator și producător al actului artistic*), demersul didactic va include:

- operarea cu criteriile: **estetic** (frumos, urât, sublim, grotesc), **etic** (valoare socială, morală etc.), **educativ** (contribuția la lărgirea orizontului de cunoaștere, la formarea unei personalități complexe etc.), **practic** (prezența fenomenului artistic folcloric și cult în aspectele concrete ale vieții, în evenimentele care marchează momentele esențiale din viața omului) etc., în abordarea unui anumit fenomen cultural-artistic;
- investigarea atitudinii publicului, prin intermediul reacțiilor sale, ca reper cu posibile semnificații pozitive sau negative – constructive – în raport cu actul artistic;
- disocierea criteriilor cu care s-a operat, pentru identificarea elementului dominant, în cadrul fenomenului cultural-artistic abordat;
- aplicarea criteriilor identificate la nivel conceptual, în decodarea mesajului cu semnificație artistică (rol atribuit consumatorului avizat);
- aplicarea criteriilor identificate la nivel conceptual, în elaborarea mesajului cu semnificație artistică (rol atribuit producătorului actului artistic);
- evaluarea elevilor pornind de la: calitatea și varietatea argumentelor formulate de către elevi, în scopul susținerii propriei ipostaze – producător/consumator al actului artistic –, în raport cu fenomenul cultural-artistic abordat.

Pornind de la exemplul anterior, cadrul didactic va elabora într-o viziune proprie proiectarea demersului didactic, particularizându-l la condițiile locale, la specificul clasei de elevi și al individualității acestora.